

WSKAZÓWKI
dotyczące dokonywania oceny, o której mowa w art. 54a u.f.p.

I.	<p>ZASADNOŚĆ SPORNYCH ŻAŁAŃ</p> <p>Analiza w tym zakresie stanowi kluczowy element oceny, o której mowa w art. 54a u.f.p. W zależności od okoliczności sprawy może ona obejmować nie tylko analizę faktów i elementy analizy prawnej, ale także analizy o charakterze merytorycznym (opinie biegłych, prywatnych ekspertów technicznych, dotyczące prawa obcego itp.) .</p>
1.	<p>STAN FAKTYCZNY: Jakie były okoliczności i przyczyny powstania sporu? Czy zaistniały okoliczności faktyczne uzasadniające żądanie?</p> <p>Oceny tej należy dokonywać w sposób zobiektywizowany, biorąc pod uwagę potencjalne różnice w interpretacji zaistniałych okoliczności przez drugą stronę sporu.</p> <p>Na potrzeby tej analizy należy odtworzyć istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przyczyny i okoliczności powstania sporu, ▪ działania podejmowane przez obie strony w związku z przyczyną sporu, a także niezależnie od stron okoliczności, wpływ osób trzecich na zaistnienie lub zakres sporu, ▪ działania podjęte przez obie strony (lub zaniechania) po powstaniu sporu. <p>W zależności od okoliczności sprawy, dla oceny zasadności spornych żądań mogą mieć znaczenie także inne okoliczności faktyczne, np. okoliczności zawarcia, cel umowy i dotychczasowy przebieg jej realizacji, treść korespondencji i prezentowanych stanowisk, wcześniejsze próby polubownego rozwiązania sporu, treść wniosków dostępnych ekspertów, opinii prywatnych itp.</p>
2.	<p>RYZYKA PROCESOWE: Czy (w jakim stopniu) jest prawdopodobne, że wynik postępowania sądowego albo arbitrażowego byłby korzystniejszy dla jednostki niż propozycja ugodowa?</p>
2.1.	<p>Analiza prawna stanu faktycznego</p> <p>Na potrzeby tej analizy należy ustalić przede wszystkim:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ treść i zakres obowiązków stron (w świetle umowy i relewantnych przepisów prawa), których dotyczy spór, ▪ potencjalną podstawę lub podstawy prawne żądania (np. odpowiedzialność kontraktowa, rękojmia, gwarancja, odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego, bezpodstawne wzbogacenie itp.), ▪ w przypadku odpowiedzialności kontraktowej m.in.: zasady odpowiedzialności (wina, zasada ryzyka), przy uwzględnieniu, czy dokonano rozszerzenia odpowiedzialności dłużnika w umowie, wymagany standard staranności dłużnika, odpowiedzialność za działania osób trzecich itp., ▪ zakres możliwych żądań (np. należność główna, odsetki, kary umowne, odszkodowanie), ▪ wymagalność spornych żądań. <p>W ramach tej analizy istotne są m.in. takie okoliczności jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ klarowność podstaw prawnych i kontraktowych żądań (w tym: ewentualne ryzyko sporu co do treści umowy – co do wykładni umowy zob. Ogólne wskazówki PGRP dot. formułowania umów),

- istnienie rozbieżności orzeczniczych co do istotnych dla sprawy zagadnień prawnych,
- ryzyko podważenia ważności lub skuteczności umowy lub innych istotnych dla sprawy czynności prawnych (np. odstąpienie od umowy, potrącenie), w tym ocena prawidłowości reprezentacji stron, zachowanie wymaganej formy, terminu lub trybu dokonania czynności.

Zachęcamy do korzystania z [rekomendacji publikowanych przez Prokuraturę Generalną](#) przy powyższych analizach.

2.2. Analiza sfery dowodowej

Może obejmować w szczególności:

- ocenę, czy jednostka dysponuje dowodami uzasadniającymi żądanie na podstawie analizy posiadanych przez jednostkę dowodów oraz ich waloru (np. dokumenty prywatne vs dokumenty urzędowe, dokumenty vs zeznania świadków) i/lub wiarygodności, przy uwzględnieniu rozkładu ciężaru dowodu w danej sprawie,
- analizę faktycznej i prawnej możliwości wykazania istotnych dla sprawy faktów za pomocą posiadanych dowodów (np. z uwagi na zmiany organizacyjne w jednostce, trudności w ustaleniu miejsca pobytu świadka, formę pisemną zastrzeżoną dla celów dowodowych itp.),
- ocenę potrzeby przeprowadzenia dowodu (dowodów) z opinii biegłego i stopnia jej skomplikowania,
- analizę dowodów, jakimi dysponuje lub może potencjalnie dysponować druga strona sporu.

Jeżeli decyzja o podjęciu próby polubownego rozwiązania sporu zapada w toku procesu kluczowym elementem analizy powinien być dotychczasowy przebieg postępowania dowodowego.

2.3. Ryzyko (lub możliwość) skutecznego skorzystania przez jedną ze stron z zarzutów procesowych lub innych szczególnych uprawnień, przykładowo:

- zarzut przedawnienia/upływu terminu zawitego,
- zarzut potrącenia,
- zarzuty formalne, np. zarzut powagi rzeczy osądzonej, niedopuszczalności drogi sądowej albo zapisu na sąd polubowny,
- żądanie obniżenia kary umownej,
- uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli (błąd, podstęp, groźba),
- żądanie unieważnienia umowy.

II. MOŻLIWOŚĆ ZASPOKOJENIA SPORNYCH ŻĄDAŃ

- ocena możliwości zapłaty przez dłużnika,
- ocena, czy istnieją uzasadnione obawy, że możliwość zaspokojenia żądania (w tym zwłaszcza kondycja finansowa dłużnika) ulegnie znacznemu pogorszeniu w razie przedłużania się sporu,
- istnienie zabezpieczenia (np. gwarancją bankową albo ubezpieczeniową, hipoteką, postanowieniem sądu, etc.), analiza, czy zabezpieczenie daje realną możliwość zaspokojenia żądań oraz analiza skutków skorzystania z zabezpieczenia.

III.	CZAS TRWANIA POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO ALBO ARGITRAŻOWEGO
	<p>Na długotrwałość postępowania sądowego albo arbitrażowego wpływać mogą m.in. następujące okoliczności:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przedmiot i zakres spornych żądań oraz stopień skomplikowania sprawy pod względem faktycznym lub prawnym, ▪ przewidywany zakres postępowania dowodowego (liczba i rodzaj dowodów potrzebnych do przeprowadzenia), w tym zwłaszcza potrzeba przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, ▪ obciążenie sądu właściwego (czas oczekiwania na rozpoznanie sprawy), ▪ nasilenie i charakter spornych kwestii oraz wartość przedmiotu sporu, które wpływają na prawdopodobieństwo wnoszenia środków zaskarżenia.
IV.	KOSZTY POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO ALBO ARBITRAŻOWEGO
	<p>Przy analizie tego kryterium należy brać pod uwagę:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ koszty procesu, w tym – opłaty i inne koszty sądowe (np. koszty sporządzenia opinii biegłych, koszty zastępstwa procesowego, koszty stawienia w sądzie, koszty tłumaczeń) i koszty postępowania egzekucyjnego, ▪ inne wydatki, których poniesienie będzie uzasadnione w związku ze wszczęciem lub w toku postępowania sądowego (np. koszty uzyskania prywatnych ekspertyz, przeprowadzenia innych badań lub analiz), ▪ inne koszty jakie wiążą się z zaangażowaniem pracowników jednostki i innych osób (np. zewnętrznych prawników) w postępowanie sądowe.
V.	INNE OKOLICZNOŚCI
	<p>W ocenie można uwzględniać również inne elementy, w zależności m.in. od specyfiki i przedmiotu sporu, charakteru jednostki i zakresu realizowanych przez nią zadań.</p> <p>Dodatkowe, niewymienione w art. 54a ust. 2 u.f.p. przesłanki nie mogą stanowić jedynej podstawy do zawarcia ugody (mają one raczej charakter uzupełniający).</p> <p>W okolicznościach konkretnej sprawy za korzystnością ugody może przemawiać przykładowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ interes publiczny (np. w szybkim zakończeniu realizacji umowy w celu udostępnienia usług użyteczności publicznej), ▪ wielość stron (uczestników) sporu, ▪ możliwość objęcia ugodą i definitywnego rozstrzygnięcia dodatkowych kwestii spornych (ograniczenie potencjału przyszłych sporów), ▪ potrzeba dalszej współpracy z dłużnikiem, ▪ zachowanie tajemnicy prawnie chronionej, ▪ negatywny wpływ sporu na realizację innych umów.